Ministerie van Justitie en Veiligheid

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
5037112

nota

Beleid artikel 15c naar aanleiding van uitspraak Hof van Justitie

1. Aanleiding

Het Hof van Justitie van de EU in Luxemburg heeft op 9 november jl. arrest (C-125/22) gewezen in een Nederlandse zaak die draaide om de uitleg van artikel 15c van de Kwalificatierichtlijn. Naar aanleiding van dit arrest moet het beleid (Vc C2/3.3) worden aangepast. In deze nota wordt een nieuw beleidskader aan u voorgelegd, in lijn met het arrest. De verwachting is dat de voorgestelde beleidswijziging naar aanleiding van het arrest vooral een verschuiving als gevolg heeft binnen artikel 15 en niet zozeer een andere (hoger/lager) beschermingsgraad. Verder verwacht de IND een zwaardere motiveringsplicht.

De hier voorgestelde wijziging heeft samenhang met de voorgenomen maatregelen (bewijslastverdeling, groepenbeleid) in het kader van het landenbeleid en de IND beslispraktijk zoals aangekondigd in de TK brief van 28 april 2023. Over de uitwerking van deze maatregelen wordt u op korte termijn bij aparte nota's geadviseerd.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht akkoord te gaan met het beleidsvoorstel voor de beoordeling van artikel 15c zoals in deze nota voorgesteld.
Het landgebonden asielbeleid en de IND beslispraktijk zal vervolgens langs deze lijn uitvoering krijgen.

3. Kernpunten

Het Nederlandse asielbeleid en de daaruit volgende beslispraktijk inzake de toets aan artikel 15 en meer specifiek sub c van de Kwalificatierichtlijn moet worden aangepast.
Het Nederlandse beleid inzake de toets aan artikel 15c luidt thans nog als volgt: een reëel risico op ernstige schade zoals bedoeld in artikel 15c is slechts aan de orde indien er sprake is van een "uitzonderlijke situatie" waarin de mate van

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
5037112

willekeurig geweld als gevolg van een internationaal of binnenlands gewapend conflict van dien aard is dat een burger die wordt teruggestuurd naar het betrokken land of het betrokken gebied, *louter door zijn aanwezigheid* op dat grondgebied een reëel risico loopt op een ernstige en individuele bedreiging van zijn leven of persoon. Er wordt bij die beoordeling dus enkel gekeken naar de algemene veiligheidssituatie in een bepaald land of gebied waarnaar een vreemdeling zal terugkeren. Individuele omstandigheden worden buiten beschouwing gelaten bij de beoordeling of er bij terugkeer sprake is van een reëel risico op ernstige schade zoals bedoeld in artikel 15c.

Het Hof oordeelt in bovengenoemd arrest echter dat er óók een reëel risico op ernstige schade zoals bedoeld in artikel 15c kan bestaan wanneer er sprake is van een *minder* "uitzonderlijke situatie" en een verzoeker bewijs kan leveren dat zijn individuele situatie en persoonlijke omstandigheden maken dat hij bij terugkeer een verhoogd risico loopt het slachtoffer te worden van willekeurig geweld zoals bedoeld in artikel 15c. Hiermee zet het Hof een streep door het standpunt van Nederland dat individuele omstandigheden niet worden betrokken bij de beoordeling van artikel 15c.
Het Hof neemt- zonder dat die term expliciet wordt genoemd- aan dat er een glijdende schaal binnen artikel 15c bestaat. Hoe meer een verzoeker het bewijs kan leveren dat hij specifiek wordt geraakt wegens elementen die eigen zijn aan zijn individuele situatie of persoonlijke omstandigheden, hoe minder willekeurig geweld zal zijn vereist opdat hij in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming op grond van artikel 15c.

4. Toelichting

- Algemeen toetsingskader
Bij de beoordeling van een asielaanvraag wordt volgens het internationaal asielrecht eerst getoetst aan de gronden zoals die zijn voorgeschreven in het Vluchtelingenverdrag (vervolging op grond van religie, politieke overtuiging, nationaliteit, etniciteit en sociale groep).
Indien geen sprake is van vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag wordt beoordeeld of de vreemdeling in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming. Hiertoe wordt getoetst aan artikel 15 van de Kwalificatierichtlijn. Dit luidt als volgt.

- ***Artikel 15 Ernstige schade***

Ernstige schade bestaat uit:

a) de doodstraf of executie; of

b) foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst; of

c) ernstige en individuele bedreiging van het leven of de persoon van een burger als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict.

Er wordt geen (hiërarchische) volgorde opgelegd bij de beoordeling van de verschillende soorten ernstige schade of er sprake is van een reëel risico op een van die soorten ernstige schade.

- **Nieuwe beoordeling 15c**:

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
5037112

reikwijdte:

- Bij de vraag of een vreemdeling bij terugkeer een reëel risico loopt op ernstige schade, dient een *ex nunc* beoordeling te worden verricht. Een beroep op artikel 15c wordt bezien in het licht van de actuele veiligheidssituatie in (het deel van) het land van herkomst.
- Artikel 15c heeft gelet op de definitie (enkel) toepassing op burgers die niet behoren tot een van de strijdende partijen en niet deelnemen aan het gewapend conflict;
- Humanitaire omstandigheden maken als zodanig geen deel uit van de beoordeling of sprake is van een 15c situatie. Behoudens in uitzonderlijke gevallen waarin zij het gevolg zijn van specifiek en doelbewust handelen of nalaten door de bij een gewapend conflict betrokken partij met de bedoeling catastrofale humanitaire omstandigheden te creëren als oorlogsmethodiek.

Om te voldoen aan het arrest van het Hof en tevens een beleid te formuleren dat uitvoerbaar is, eenduidigheid in de beslispraktijk borgt en eveneens recht doet aan de individuele situatie van de vreemdeling, wordt het volgende toetsingskader voor 15c voorgesteld.

Uit het arrest volgt dat bij de beoordeling van een verzoek om (subsidiaire) bescherming door de bevoegde nationale autoriteit zowel de omstandigheden die verband houden met de algemene situatie in het land van herkomst, met name het algemene niveau van geweld en onveiligheid in dat land, als die welke verband houden met de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de vreemdeling dienen te worden betrokken.

De beoordeling van het gewicht van het willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict vindt op beleidsniveau plaats op basis van actuele landeninformatie. In de regel op grond van de informatie zoals die volgt uit het ambtsbericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken. De mogelijkheid om deze beoordeling beleidsmatig te maken op basis van andere landeninformatie van gerespecteerde bronnen wordt niet uitgesloten en kan gelden voor landen van herkomst waarvoor geen ambtsbericht beschikbaar is.

- **Internationaal of binnenlands gewapend conflict**.

Bij de beoordeling of een situatie in het (deel van het) land van herkomst onder de reikwijdte van artikel 15c valt, dient eerst te worden vastgesteld of in (een deel van) het land van herkomst sprake is van een internationaal of binnenlands gewapend conflict.
Ook onder het oude beleid was de vraag of sprake is van 'een gewapend conflict' onderdeel van de beoordeling. Echter, in die situatie zag de interpretatie van artikel 15c enkel op de uitzonderlijke veiligheidssituatie en was over de aard van het conflict in de regel weinig discussie. Nu het Hof heeft geconcludeerd dat ook bij een lager niveau van willekeurig geweld sprake kan zijn van een reëel risico op ernstige schade in de zin van artikel 15c, is het allereerst van belang om gemotiveerd vast te stellen of er sprake is van een hier bedoeld gewapend conflict. Dit betreft een beleidsmatige vaststelling.

Een definitie van het begrip "*een internationaal of binnenlands gewapend conflict*" ontbreekt in de Kwalificatierichtlijn. Voor de conclusie of sprake is van een binnenlands gewapend conflict zoals bedoeld in artikel 15c wordt aansluiting gezocht bij het HvJ arrest Diakité (C-285/12 van 30 januari 2014).

Uit het arrest Diakité volgt dat er sprake is van een binnenlands gewapend conflict zoals bedoeld in artikel 15c wanneer de reguliere strijdkrachten van een staat tegenover een of meer gewapende groepen staan of wanneer twee of meer

gewapende groepen tegenover elkaar staan. Voor de vaststelling van een gewapend conflict mag ingevolge het arrest niet worden vereist dat de betrokken strijdkrachten een bepaald organisatieniveau hebben of dat het conflict een bijzondere duur heeft. Dit arrest geeft echter geen uitsluitsel over de precieze reikwijdte van het begrip 'gewapend conflict'. Indien aan de orde, zal voor het land van herkomst in kwestie beleidsmatig moeten worden vastgesteld of sprake is van een gewapend conflict.

- **Willekeurig geweld**

Indien beleidsmatig is vastgesteld dat gesproken kan worden van een (internationaal/ binnenlands) gewapend conflict wordt vervolgens beoordeeld of er sprake is van **willekeurig geweld** in het conflictgebied én op welke schaal het willekeurig geweld plaatsvindt.

Het arrest (C-125/22) van het Hof wijst uit dat de 15c situatie niet beperkt blijft tot de uitzonderlijke situatie waarbij iemand (los van diens individuele omstandigheden) vanwege zijn enkele aanwezigheid een risico loopt op ernstige schade. Ook indien er sprake is van een lager niveau van willekeurig geweld, kunnen de individuele omstandigheden van een verzoeker relevant zijn bij de vraag of een verzoeker een reëel risico loopt om slachtoffer te worden van dat willekeurige geweld.

De volgende kwalitatieve en kwantitatieve elementen, die op basis van de Europese jurisprudentie zijn vastgesteld en zijn neergelegd in de Vc (C2/3.3), blijven ook bij deze beoordeling van toepassing.

Om de intensiteit van het willekeurig geweld te onderzoeken en de mate van het risico dat een burger hier slachtoffer van kan worden te bepalen, worden in ieder geval de volgende elementen in samenhang gewogen:

- de vraag of partijen bij het conflict oorlogsmethoden hanteren die de kans op burgerslachtoffers vergroten of burgers als doel nemen;
- de vraag of het gebruik van die methoden wijdverbreid is bij de strijdende partijen;
- de vraag of het geweld wijdverbreid is of plaatselijk;
- de vraag of er een veiligheidsstructuur aanwezig is;
- intensiteit van de gewapende confrontaties, het organisatieniveau van de betrokken strijdkrachten
- de aantallen doden, gewonden en ontheemden onder de burgerbevolking ten gevolge van de strijd.

- **Gradaties willekeurig geweld**

Op basis van de beleidsmatige beoordeling van deze elementen in onderlinge samenhang wordt geconcludeerd óf er sprake is van een willekeurig geweld én zo ja, welke gradatie van artikel 15c van toepassing is op het (deel van) het land van herkomst.

Beleidsmatig worden drie gradaties onderscheiden:

1) Risico door loutere aanwezigheid:

De uitzonderlijke situatie waarin de mate van willekeurig geweld als gevolg van een internationaal of binnenlands gewapend conflict van dien aard is dat een burger (..) louter door zijn aanwezigheid op dat grondgebied een reëel risico loopt op een ernstige en individuele bedreiging van zijn leven of persoon (zogeheten *mere presence*). Het Hof herhaalt in het arrest van 9 november 2023 dat in deze

situatie niet vereist is dat de vreemdeling aantoont dat hij specifiek wordt getroffen wegens elementen die eigen zijn aan zijn persoonlijke omstandigheden en dat het geweld gericht kan zijn tegen personen, ongeacht hun persoonlijke situatie en hun identiteit. Vastgesteld moet slechts worden of de vreemdeling een burger is van en afkomstig is uit dat land of gebied. Dit komt overeen met hoe artikel 15c vóór het arrest C-125-22 in Nederland werd beoordeeld.

2) *Hoge mate van willekeurig geweld*;
- *Incl advies*

Bij deze gradatie gaat het om een gewapende conflictsituatie waarbij enkel de "loutere aanwezigheid" in een (deel van het) land niet voldoende is om een reëel risico op ernstige schade aan te nemen, maar waarbij duidelijk is dat het willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict een hoog niveau bereikt.

In dergelijke, iets minder uitzonderlijke situaties kunnen elementen die verband houden met de individuele situatie en persoonlijke omstandigheden van de vreemdeling relevant zijn om een reëel risico op ernstige schade aannemelijk te maken.

De intensiteit van het willekeurig geweld dient wel zodanig te zijn dat er – los van de individuele omstandigheden- überhaupt sprake kán zijn van een reëel risico het slachtoffer hiervan te worden. Voor deze beleidsmatige beoordeling van de mate van het willekeurig geweld worden de hiervoor genoemde elementen in onderlinge samenhang gewogen. Elke situatie in een herkomstland zal verschillend zijn zodat niet op voorhand een algemene (onder)grens kan worden getrokken. Benadrukt wordt nogmaals dat het in deze situatie niet om gericht geweld gaat (vanwege de reden dat de vreemdeling om persoonlijke omstandigheden in de negatieve belangstelling staat). Indien de vreemdeling persoonlijk risico stelt te lopen om te worden blootgesteld aan vervolging of ernstige schade op basis van gericht geweld, dan maakt dat gegeven als zodanig geen deel uit van de glijdende schaal inzake de toets aan artikel 15c.

In een dergelijke minder uitzonderlijke 15c situatie richt de individuele beoordeling zich, in aanvulling op de algemene geweldssituatie, op de positie, de persoonlijke factoren en de persoon van de vreemdeling en in welke mate hij een groter risico loopt slachtoffer te worden van het willekeurig geweld dan een andere burger in hetzelfde herkomstgebied. Hoe meer de vreemdeling het bewijs kan leveren dat hij specifiek wordt geraakt door het willekeurige geweld wegens elementen die eigen zijn aan zijn individuele situatie of persoonlijke omstandigheden, hoe eerder kan worden aangenomen dat hij bij terugkeer daarvan slachtoffer wordt.

Het Hof stelt in dit kader dat rekening dient te worden gehouden met elementen die eraan kunnen bijdragen dat het reële risico op ernstige schade een concrete vorm aanneemt en noemt in dit verband met name elementen die eigen zijn aan het privé-, familie- of beroepsleven van de vreemdeling waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij het risico zullen vergroten wanneer hij terugkeert naar zijn land van herkomst.

Bij de omstandigheden die van invloed kunnen zijn op een verhoogd risico om in een dergelijke situatie te belanden kan gedacht worden aan personen behorende tot een categorie die (beroepsmatig) vaker in een geweldssituatie kunnen belanden, zoals medisch (ambulance) personeel, brandweer, journalisten. Ook kan sprake zijn van een onvermogen van een persoon om risico's in verband met willekeurig geweld in een situatie van een gewapend conflict te ontlopen, bijv. (geestelijk/ fysiek) invaliden, alleenstaande minderjarigen e.d. Dit zal per land en per situatie kunnen verschillen.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
5037112

Het is in beginsel aan de vreemdeling om onderbouwd te motiveren waarom hij het reële risico loopt. Het Hof spreekt ook van het *leveren van bewijs* door de vreemdeling. De enkele niet onderbouwde stelling dat en waarom iemand een verhoogd risico loopt het slachtoffer te worden van willekeurig geweld is niet voldoende. Het gestelde verhoogde risico zal aanvullend onderbouwd moeten worden bijv. met landeninformatie.
Ook zal onderdeel van de beoordeling kunnen zijn of de vreemdeling de individuele omstandigheden, die ertoe bijdragen dat hij bij terugkeer wordt blootgesteld aan een reëel risico, kan aanpassen om ernstige schade te voorkomen. Bijvoorbeeld als het risico een gevolg is van het beroep van de vreemdeling is de vraag gerechtvaardigd of hij een ander beroep kan vervullen om in het levensonderhoud te voorzien.

Het voorstel is om ná de beleidstappen (beoordeling 1- gewapend conflict; 2- mate van willekeurig geweld) in de individuele zaak de nadere beoordeling van de positie van de persoon (en eventueel de groep waartoe hij behoort) door de IND-beslismedewerker te laten maken.
In dat geval worden zowel in beleid als in werkinstructies geen groepen of categorieën aangewezen van personen die een verhoogd risico lopen om slachtoffer te worden van het willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict. Er wordt een groot gewicht toegekend aan het individualiseringsvereiste.

Een andere optie is om op basis van de landeninformatie (ambtsbericht) wel categorieën in beleid aan te merken die blijkens de algemene informatie een verhoogd risico lopen. Dit kan de eenduidigheid van de beslispraktijk ten goede komen en kan ook de beslispraktijk enigszins ontlasten.
Echter, de inschatting is dat juridisch niet kan worden volstaan met de aanwijzing in beleid van categorieën. Deze aanwijzing van categorieën in beleid sluit namelijk niet uit dat op basis van de individuele omstandigheden een vreemdeling- niet behorende tot een dergelijke aangemerkte categorie- ook een reëel risico loopt bij terugkeer vanwege het willekeurig geweld als hier bedoeld. Er zal altijd een individuele beoordeling moeten plaatsvinden, zo schrijft ook het arrest voor. Het Hof noemt specifiek dat zo nodig met ieder ander element rekening moet worden gehouden.
Het is mogelijk om tot een tussenoplossing te komen en beleidscategorieën aan te wijzen en ook de ruimte voor de individuele afweging open te laten, maar dan is de meerwaarde gering. Daarbij komt dat de juiste informatie beschikbaar moet zijn over de te onderscheiden categorieën in het betreffende land om beleidsmatig het verhoogde risico goed te kunnen beoordelen. Het betreft andere informatie dan bijv. groepen met een bepaald profiel die in hun land in de negatieve aandacht staan.

Advies: Op basis van vorenstaande overwegingen wordt u geadviseerd om geen categorieën/ groepen in beleid aan te wijzen in een 15c situatie met een hoge (maar niet de hoogste) mate van geweld. De IND heeft voorkeur voor deze optie.

3) *Onvoldoende hoge mate van willekeurig geweld in het kader van een conflictsituatie*.

Het willekeurig geweld dat plaatsvindt ten gevolge van een gewapend conflict heeft- ongeacht de individuele omstandigheden- niet het relatief hoge niveau waardoor reeds daarom sprake kan zijn van een *reëel risico* op een ernstige en individuele bedreiging van het leven van burgers.

De intensiteit van het conflict en de mate van willekeurig geweld bereiken in dat geval niet het niveau om te kunnen concluderen dat een vreemdeling kan vallen onder de beschermingsgrond als bedoeld in artikel 15c. Nog altijd kan hier sprake zijn van een gewapend conflict met gevechtshandelingen waarbij er ook

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
5037112

slachtoffers kunnen vallen, maar het risico dat je als burger daardoor getroffen wordt is niet groot genoeg zodat er – ongeacht de aangevoerde individuele omstandigheden – geen sprake kan zijn van een reëel risico op ernstige schade.

- ***Vestigingsalternatief***

Indien een vrees als gevolge van een 15c situatie in een deel van een land wordt vastgesteld zal standaard worden beoordeeld of een vestigingsalternatief in een ander deel van het land waar geen sprake is van een 15c situatie kan worden tegengeworpen. Indien het risico enkel volgt uit het willekeurig geweld en niet individueel gericht is, kan worden overwogen dat de vreemdeling geen reëel risico loopt op ernstige schade in een ander gebied. Wel dient aan de aanvullende voorwaarden te worden getoetst zoals verwoord in Vc C2/3.4.

- ***Beleid andere lidstaten en EUAA***

Andere lidstaten en EUAA hanteren reeds, ook vóór het onderhavig arrest, i.h.k.v. artikel 15c, een nadere individuele toets (zogeheten glijdende schaal). EUAA werkt met verschillende (4) gradaties van 15c waarin individuele omstandigheden in meer of mindere mate een rol spelen. Als hoogte (1) de zogenoemde "mere presence" situatie, waarbij de loutere aanwezigheid voldoende is voor het aannemen van een risico, maar dus ook andere/lichtere varianten waarbij ook gekeken moet worden naar individuele omstandigheden. Daarbij stelt het EUAA vast dat indien het willekeurig geweld een laag niveau (4) kent, geen sprake kan zijn van een reëel risico als bedoeld in artikel 15c.

In onderhavig voorstel voor de Nederlandse beslispraktijk wordt de beoordeling van de mate van willekeurig geweld in het kader van een gewapend conflict beperkt tot drie gradaties. Elk onderscheid in gradatie is arbitrair en waar EUAA vier gradaties hanteert met twee midden-gradaties is ons voorstel om de toets te beperken tot één (midden) gradatie omdat de individuele weging tegen de achtergrond van het geweld soortgelijk is. Daarnaast wordt overwogen dat een minder uitzonderlijke geweldssituatie weliswaar tot een reëel risico kan leiden, maar dat dit enkel kan bij een relatief hoge mate van willekeurig geweld. Ten overvloede wordt benadrukt dat het risico op basis van willekeurig geweld (gechargeerd: verkeerde plek op het verkeerde moment) niet *reëel* is bij incidenteel geweld. Derhalve is er ook om inhoudelijke redenen geen aanleiding nog een extra midden gradatie op te nemen.
Waar EUAA stelt dat op een schaal van 4, zowel in schaal 2 en 3 subsidiaire bescherming op basis van artikel 15c kan worden toegekend is hier het voorstel om reeds bij schaal 3 te concluderen dat er geen sprake kan zijn van een reëel risico op basis van willekeurig geweld.

EUAA wijst in hun Guidance geen categorieën/groepen aan die op basis van de persoonlijke omstandigheden een verhoogd risico lopen te worden blootgesteld aan ernstige schade als gevolge van de 15c situatie. Wel geeft EUAA in algemene zin omstandigheden mee die om aandacht vragen, zoals gender, leeftijd, gezondheidssituatie, beroep e.d.

- ***Gevolgen toets artikel 15 en kwetsbare minderheidsbeleid***

Deze nota beperkt zich tot de toets aan artikel 15c om tegemoet te komen aan de vereisten zoals die volgen uit het arrest. In het Nederlandse beleid wordt reeds in de huidige praktijk het samenspel tussen algehele veiligheidssituatie en individuele omstandigheden integraal beoordeeld. Dit gebeurde niet in het kader van 15c, maar onder artikel 15 b van de Kwalificatierichtlijn. De verwachting is dat het arrest vooral een verschuiving als gevolg heeft binnen artikel 15 en niet zozeer een andere (hoger/lager) beschermingsgraad. In een nota over beleidsgroepen die u op korte termijn ontvangt wordt u geadviseerd om het kwetsbare minderheidsbeleid onder subsidiaire bescherming te beëindigen.

4.1 Politieke context
Het landenbeleid staat in de belangstelling onder andere vanwege de hoge inwilligingspercentages en de voorgenomen maatregelen. Ook deze wijziging zal in dat kader worden gevolgd en gewogen. Verschil is hier wel dat deze wijziging volgt op jurisprudentie. Zie ook kopje communicatie.

4.2 Financiële overwegingen
nvt

4.3 Juridische overwegingen

Op 1 december jl. heeft de zitting plaatsgevonden in de beroepszaak bij de rechtbank 's-Hertogenbosch, waarin de prejudiciële vragen zijn gesteld die hebben geleid tot het arrest van het Hof.
Ten behoeve van de zitting is reeds schriftelijk aangegeven welke gevolgen het arrest in algemene zin heeft voor de voorliggende procedure (algemene conclusie geen 15c risico) en is tevens aangekondigd dat het beleid zal worden aangepast.
De einduitspraak van de rechtbank (C-125/22) is gedaan op 20 december jl. (ECLI:NL:RBDHA:2023:20195). Het beroep van de vreemdeling is gegrond. Deze uitspraak leidt op zich niet tot een ander inzicht over het hier voorgestelde beleidskader. De IND overweegt om in de onderliggende individuele zaken in hoger beroep te gaan.
Voorts wordt, gelet op begrippen in artikel 15c die ruimte laten voor verschillende interpretatie, verwezen naar enkele onderkende juridische risico's inzake het voorgestelde kader (zoals definitie (gewapend) conflict, aard geweld, ondergrens willekeurig geweld, bewijslast individuele omstandigheden).
Kortom: de nabije toekomst zal uitwijzen of het kader als voorgesteld juridisch houdbaar is.

Toelichting begrip (binnenlands) gewapend conflict
Het Hof kiest voor een benadering van het begrip (binnenlands) gewapend conflict dat niet volledig aansluit bij het Internationaal humanitair recht (IHL), waar ook de omschrijving, te weten *een niet-internationaal conflict,* enigszins afwijkt. Deze beide definities dienen een ander doel. Het is bij de 15c beoordeling niet noodzakelijk dat het binnenlands gewapend conflict kan worden aangemerkt als een gewapend conflict dat geen internationaal karakter heeft, in de zin van het internationale humanitair recht.

4.4 Krachtenveld
Afgestemd met IND en DMB (JAZ /AO&T)

4.5 Uitvoering
Het beleidskader is vormgegeven opdat de eerste stappen in dat proces beleidsmatig worden ondervangen – namelijk of en welk niveau van 15c van toepassing is - en het IND-onderzoek en de -beoordeling zich kan richten op de individuele omstandigheden van de vreemdeling zelf.
De verwachting is dat de IND uitvoerig zal moeten motiveren op welke manier de individuele omstandigheden betrokken zijn bij het oordeel om al dan niet een artikel 15c risico aan te nemen. Ook de mate van willekeurig geweld en evt. wijzigingen die hebben plaatsgevonden nadat een beleidskeuze heeft plaatsgevonden en of deze al dan niet met individuele omstandigheden aanleiding vormen om een 15c situatie aan te nemen, zullen uitgebreidere motivering vereisen van de IND.

4.6 Implementatie
Aanpassen Vreemdelingencirculaire en voorlichting/opleiding beslispraktijk.

Directoraat-Generaal Migratie
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
5037112

4.7 Communicatie

De Tweede Kamer zal bij brief over deze beleidsaanpassing worden geïnformeerd. In deze nog op te stellen brief zal tevens aandacht zijn voor de nieuwe geloofwaardigheidsbeoordeling, groepenbeleid en de beleidsaanpassing over de beoordeling van politieke overtuiging naar aanleiding van een recente (andere) EU Hof van Justitie uitspraak.
De concept Tweede Kamer brief met de aangepaste benadering van het (landen)beleid wordt u op korte termijn voorgelegd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

Informatie betreffende lidstaat volgt uit vertrouwelijk gedeelde informatie
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.